

rigtigt i Diebliffet at give Staten Eneret paa Telefonanlæg.

Opfindelsen af Telefonen er ikke mange Aar gammel, og der kan maaske næppe paa-vises nogen Opfindelse, hvis Udvikling er gaaet hurtigere fremad, saa at det alt nu med Sikkerhed tør siges, at Telefonens Anvendelse har en stor Fremtid for sig, og fra den Side set er det saa naturligt, at den Overveielse er kommen frem, om ikke Staten bør tage et for Samfundet saa betydningsfuldt Samkvæmsmiddel i sin Haand; men et andet Spørgsmaal er, om det nu, midt i Udviklingen af denne Institution, dertil maatte være det rette Dieblif. Saaledes som Lovforslagets § 1 er affattet, vil, naar denne Paragraf bliver til Lov, Benyttelsen af private Telefonanlæg være affaaren, idet Staten da faar Eneret til at befordre Meddelelser gennem Telefonanlæg. Dette skal imidlertid ikke være Lovforslagets Mening, og man skal i saa Henseende henvise til den Udtalelse af Indenrigsministeren under Sagens første Behandling, „at Anlæg, som allerede med fuld Berettigelse ere til, ikke ville kunne rammes af denne Lov“, ligesom den høitærede Minister ogsaa iøvrigt stillede sig velvillig ligeoverfor de private Foretagender paa dette Omraade (se Landstingstidenden, Pag. 70) og udtalte, at det meget mere var Meningen at sikke dem Beskyttelse, som havde faaet Concessjon paa saadanne Anlæg. Selv om imidlertid Lovforslagets § 1 overensstemmende med Ministerens Udtalelse ændres derhen, at de allerede eksisterende private Telefonanlæg fremdeles maa arbejde, kunne de dog ikke udvide sig, og det vil derfor være sandsynligt, at den private Industri i den Retning, naar den ser sig trængt tilbage fra sin hidtilværende frie Stilling, efterhaanden vil slyngne hen og se sig nødsaget til at give Afkald paa videre Udvikling. Udvalget kjender kun ét privat Selskab, nemlig „Kjøbenhavns Telefonselskab“. Dette har anlagt og eier Telefonanlæg i Kjøbenhavn og Omegn samt tilbøds Telefonforbindelsen med Helsingør, Telefonanlægget sammesteds og i Nykjøbing

paa Falster. Fremdeles er der af andre Selskaber oprettet eller paatænkes oprettet Telefonanlæg i Odense, Aarhus, Skanderborg, Frederikshavn samt Aalborg, Randers og mulig flere Steder, Anlæg af et Telefonnet over Thisted Amt og et Anlæg fra Odense til Indseilingen af Odense Fjord. Det er altsaa en betydelig Virksomhed, som Kjøbenhavns Telefonselskab i Forbindelse med de øvrige lokale Selskaber i kort Tid har udfoldet, og ihvorvel Udvalget ikke har overset, at Telefonanlæg indenfor en enkelt Bys Grændser ifølge Lovforslagets § 3 a skulle være undtagne fra Statens Eneret, kan det dog ikke nægtes, at det vilde være en Ubillighed at hindre de nævnte Byer i at udvide deres Telefonanlæg ud over Kommunegrænsen, hvad allerede flere Steder er sket, eller til Nabo-kjøbstæder, naar dertil maatte vise sig Trang. — Telefonen er ikke en Konkurrent til Statstelegrafen, tværtimod maa den siges at supplere denne ved paa en heldig Maade og paa en Maade, som er Statstelegrafen umulig, at brede sig ud til den Enkelte. De Bemærkninger, som Lovforslaget giver til Begrundelse af, at Staten bør have Eneret paa Telefonanlæg, gaa ei heller ud paa, at det tilsigtes at afværge Tab ved Indgreb af den private Entreprise, men fremhæve kun, at en af den private Konkurrence uforstyrret Raadighed vil give Telefonvæsenet den Ordning, der tjener det Almene bedst, og at derved Telefonanlægene i det videst mulige Omfang gjøres tilgængelige for Landets Indvaanere. Her paatrænger sig da naturligen det Spørgsmaal: Vil dette nu i Virkeligheden blive Tilfældet, naar Staten faar Eneret paa Telefonanlæg? Svaret synes at maatte blive Nei. Staten vil faae et Monopol uden nogen tilsvarende Forpligtelse. Staten bliver ikke forpligtet til at fyldestgjøre den Trang til nye Anlæg, som gennem Befolkningens Ønsker og Krav maatte vise sig at være tilfæde, og der maa staa en Vei aaben for Publikum, naar Staten nægter at udføre et Telefonanlæg. Ganske vist kan der for et